

СТОПАНСКА КОМОРА
НА МАКЕДОНИЈА
ECONOMIC CHAMBER
OF MACEDONIA

ШТО УРЕДУВА НОВИОТ ЗАКОН ЗА ГРАДЕЖНИ ПРОИЗВОДИ

Принципи и имплементација

М-р Соња Черепналковска,

Скопје, 4 ноември 2015 година

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ЗА ГРАДЕЖНИ ПРОИЗВОДИ

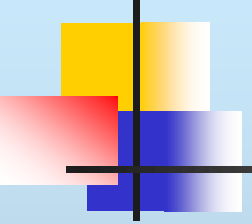
III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

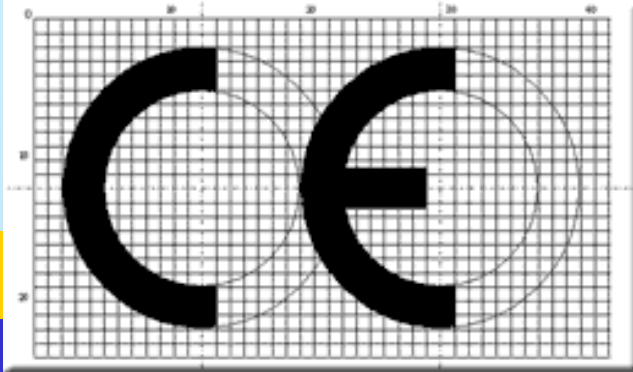
-
-
- Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки?;
  - Која е задача на производителот?;
  - Оценување и контрола на процесот на производство; ;
  - Кога морате да почнете со ново оценување?;
  - Кои документи се неопходни за пласман на производот на пазарот?;

Што значи „CE“ знакот?

Акронимот за CE знакот потекнува
од
francuski Conformité Européenne –
Европска сообразност

Означува дека производот е
изработен во согласност со
Европските Директиви или
Регулативи и
е сообразен со стандардите.

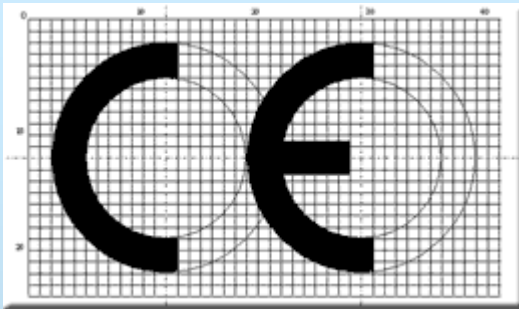

Што значи „CE“ знакот?

Производот е испитан и ги исполнува сите есенцијални барањата по однос на:

безбедност,
заштита на здравјето и животот на луѓето,
заштита на имотот,
заштита на околината,
заштита на јавниот интерес.

Што значи „CE“ знакот?

~~Chinese Export~~

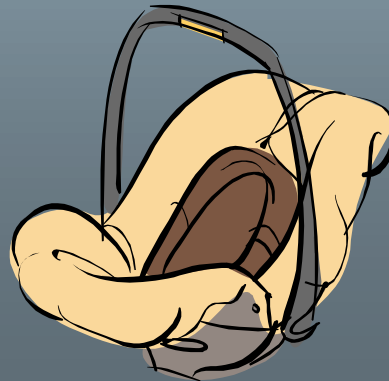

Кој се производи мора да го имаат

„СЕ“ знакот?

- играчки
- електрични уреди
- машини
- медицински производи
- опрема за лична заштита
- градежни производи

Кој се производи мора да го имаат

„СЕ“ знакот?

ГРАДЕЖНИ ПРОИЗВОДИ:

Камен, агрегати, цемента, столбови за осветлување, оџаци, детектори за пожар, алармни системи и противпожарни уреди, сигнализација во сообраќајот, водовод, канализација и санитарии, стакло, термоизолациони материјали, хидроизолациони материјали, подни облоги, малтери, вар, керамички производи, бетон и бетонски префабрикати, челик, алуминиум, врати, прозорци, капаци, ролетни, оков, индустриски, комерцијани и гаражни врати, плочи на база на дрво, дрвени конструкции, подови..... ИТН.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Зошто е потребен знакот „СЕ“

Гарантирате дека својствата на производот кој Вие го продавате, се онакви какви што сте ги објавиле и дека истиот производ е произведен со примена на исправни европски технички спецификации

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Прв чекор

Дали СЕ знакот е задолжителен за вашиот производ?

Да се посетат страницките:

1. <http://isrm.gov.mk>
2. <http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/>

http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards/construction-products/index_en.htm

пребарај во каталогот

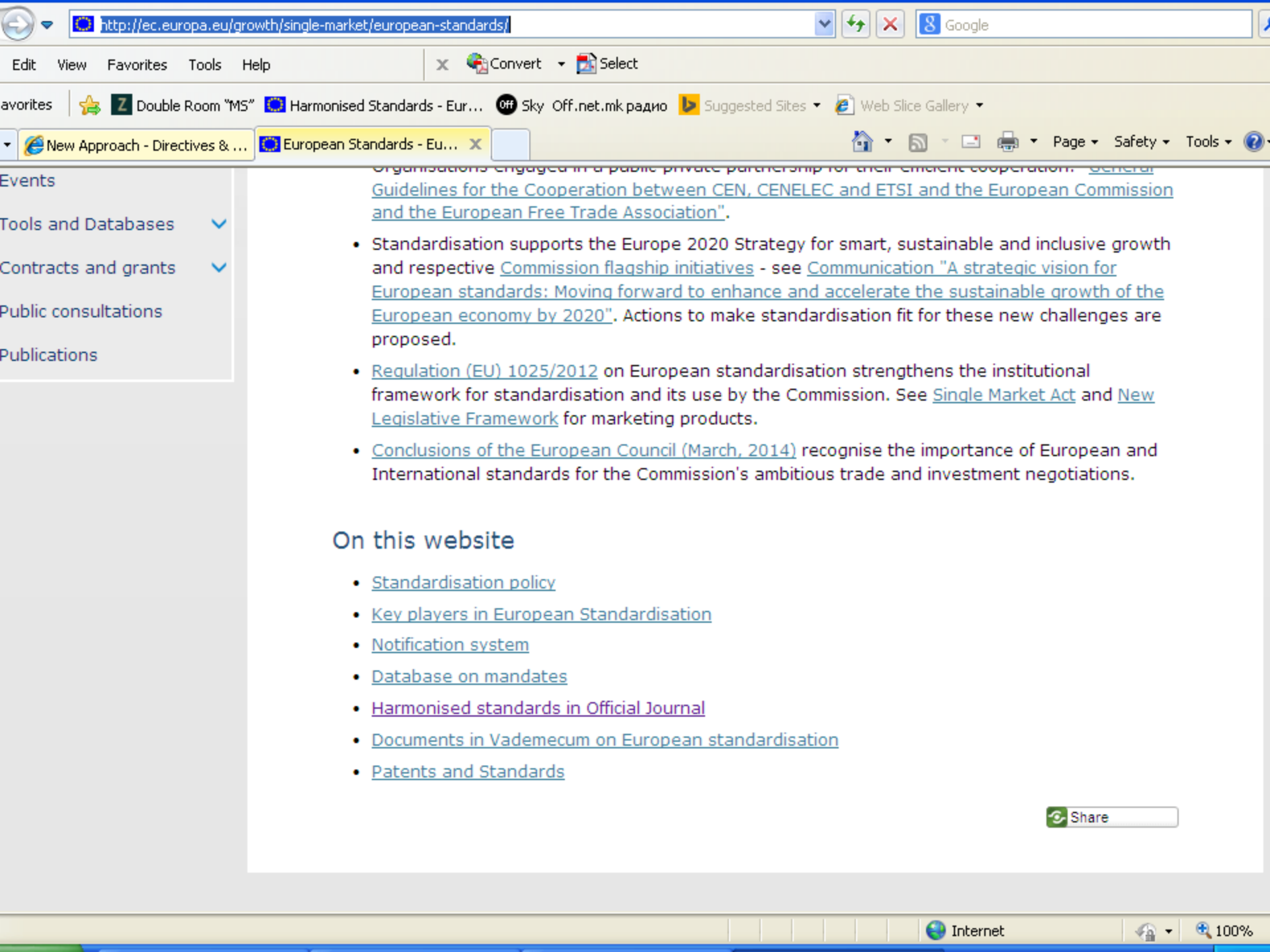
проширено пребарување

Резултати од пребарувањето:

[Насловна](#) »
 [Стандардизација](#) »
 Резултати од пребарувањето:

- Стандардизација**
- ISO, IEC, CEN, CLC, ETSI Директиви и внатрешни правила
- CEN/CENELEC месечни регистри
- Основна терминологија
- Технички комитети
- Директиви
- Авторски права
- Усогласен термин
- Термин во постапка на усогласување

Број на стандард	Јазик	Статус	Публикувано	Страни	Цена	Купи
MKS EN 1:2008 EN 1:1998 Печки на течен гас со пламеници за испарување		Публикуван	2008-06-30	29 с.	1134 MKD	Купи
MKS EN 1:2008/A1:2008 EN 1:1998/A1:2007 Печки на течен гас со пламеници за испарување		Публикуван	2008-06-30	29 с.	1134 MKD	Купи
MKS EN 10025-1:2006 EN 10025-1:2004 Топло валани производи од конструктивни челици – Дел 1: Општи технички услови за испорака		Публикуван	2006-04-30	33 с.	1248 MKD	Купи
MKS EN 10088-4:2009 EN 10088-4:2009 Не'рѓосувачки челици - Дел 4: Технички услови за испорака на лимови/плочи и ленти од челик отпорен на корозија за конструктивни намени (идентичен со EN 10088-4:2009)		Публикуван	2009-11-30	45 с.	1399 MKD	Купи
MKS EN 10088-5:2009 EN 10088-5:2009		Публикуван	2009-11-30	53 с.	1550 MKD	Купи

- Events
- Tools and Databases
- Contracts and grants
- Public consultations
- Publications

Organisations engaged in a public-private partnership for their efficient cooperation. [General Guidelines for the Cooperation between CEN, CENELEC and ETSI and the European Commission and the European Free Trade Association](#)".

- Standardisation supports the Europe 2020 Strategy for smart, sustainable and inclusive growth and respective [Commission flagship initiatives](#) - see [Communication "A strategic vision for European standards: Moving forward to enhance and accelerate the sustainable growth of the European economy by 2020"](#). Actions to make standardisation fit for these new challenges are proposed.
- [Regulation \(EU\) 1025/2012](#) on European standardisation strengthens the institutional framework for standardisation and its use by the Commission. See [Single Market Act](#) and [New Legislative Framework](#) for marketing products.
- [Conclusions of the European Council \(March, 2014\)](#) recognise the importance of European and International standards for the Commission's ambitious trade and investment negotiations.

On this website

- [Standardisation policy](#)
- [Key players in European Standardisation](#)
- [Notification system](#)
- [Database on mandates](#)
- [Harmonised standards in Official Journal](#)
- [Documents in Vademecum on European standardisation](#)
- [Patents and Standards](#)

Share

- Events
- Tools and Databases
- Contracts and grants
- Public consultations
- Publications

Chemicals

- [Chemical substances \(REACH\)](#)
- [Explosives for civil uses](#)
- [Pyrotechnic articles](#)

Conformity assessment and management systems

- [New Legislative Framework \(NLF\) and Eco-Management and Audit Scheme \(EMAS\)](#)

Construction

- [Construction products \(CPD/CPR\)](#)

Consumers and workers protection

- [Cosmetics products](#)
- [General product safety](#)
- [Personal protective equipment \(PPE\)](#)
- [Toys safety](#)

Energy efficiency

- [Ecodesign and energy labelling](#)

Electric and electronic engineering

- [Electromagnetic compatibility \(EMC\)](#)
- [Equipment for explosive atmospheres \(ATEX\)](#)
- [Low Voltage \(LVD\)](#)
- [Radio and Telecommunications Terminal Equipment \(RTTE\)](#)
- [Restriction of the use of certain hazardous substances \(RoHS\)](#)

European Standards

- Standardisation Policy
- Harmonised Standards**
- Notification System
- Standardisation requests
- Key Players
- Standardisation and SMEs
- Vademecum on European standardisation

- Single Market and Standards - links
- News
- Events
- Tools and Databases
- Contracts and grants

Construction products (CPD/CPR)

Regulation (EU) No 305/2011

Directive 89/106/EEC (CPD)

Short name:	Construction products (CPD/CPR)
Base:	<ul style="list-style-type: none"> Council Directive 89/106/EEC of 21 December 1988 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to construction products OJ No L 40 of 11 February 1989 Regulation (EU) No 305/2011 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 laying down harmonised conditions for the marketing of construction products and repealing Council Directive 89/106/EEC OJ L 88 of 4 April 2011
Modification:	Directive 93/68/EEC [CE Marking]
Directives repealed:	[-]
Guide for application:	Declaration of performance and CE marking

IV

(Notices)

NOTICES FROM EUROPEAN UNION INSTITUTIONS, BODIES, OFFICES AND AGENCIES

EUROPEAN COMMISSION

Commission communication in the framework of the implementation of Regulation (EU) No 305/2011 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 laying down harmonised conditions for the marketing of construction products and repealing Council Directive 89/106/EEC

(Publication of titles and references of harmonised standards under Union harmonisation legislation)

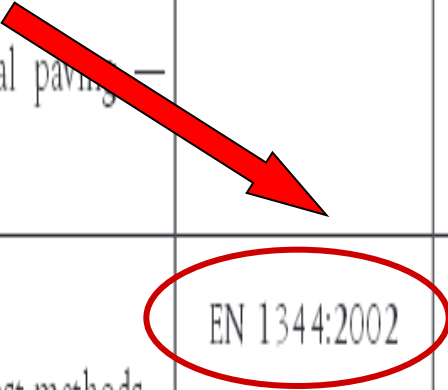
(Text with EEA relevance)

(2014/C 359/01)

The provisions of Regulation (EU) No 305/2011 prevail over any conflicting provisions in the harmonised standards.

ESO ⁽¹⁾	Reference and title of the harmonised standard (and reference document)	Reference of superseded standard	Date of applicability of the standard as a harmonised standard	Date at the end of the co- existence period
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
CEN	EN 295-10:2005 Vitrified clay pipes and fittings and pipe joints for drains and sewers — Part 10: Performance requirements		1.1.2006	1.1.2007
CEN	EN 1:1998		1.1.2008	1.1.2009

CEN	EN 1341:2012 Slabs of natural stone for external paving — Requirements and test methods		1.9.2013	1.9.2013
CEN	EN 1342:2012 Setts of natural stone for external paving — Requirements and test methods		1.9.2013	1.9.2013
CEN	EN 1343:2012 Kerbs of natural stone for external paving — Requirements and test methods		1.9.2013	1.9.2013
CEN	EN 1344:2013 Clay pavers — Requirements and test methods	EN 1344:2002	8.8.2014	8.8.2015

<p>Bookmarks</p> <p>Signatures</p> <p>Pages</p> <p>Attachments</p> <p>Comments</p>	<p>MKC EN 13240:2006/ Kop:2006</p>	<p>Соони грејни тела на цврсто гориво - Барања и методи за тестирање - КОРИГЕНДУМ Room heaters fired by solid fuel - Requirements and test methods</p>	<p>EN 13240:2001/ AC:2005</p>	<p>3</p>	<p>28.05.2007</p>	<p>28.05.2008</p>
	<p>MKC EN 13241-1/ Kop:2006</p>	<p>Индустриски, комерцијални и гаражни врати и порти - Стандард за производот - Дел 1: Производи без огноотпорност или без контрола на чад - КОРИГЕНДУМ Industrial, commercial and garage doors and gates - Product standard - Part 1: Products without fire resistance or smoke control characteristics</p>	<p>EN 13241-1:2003/ AC:2003</p>	<p>1,3</p>	<p>28.05.2007</p>	<p>28.05.2008</p>
	<p>MKC EN 13249/ A1:2006</p>	<p>Геотекстили и производи поврзани со геотекстили - Потребни карактеристики за нивна употреба во изградбата на патишта и други сообраќајни површини (не замајки ги предвид железниците и асфалтните патишта) Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in the construction of roads and other trafficked areas (excluding railways and asphalt inclusion)</p>	<p>EN 13249:2000/ A1:2005</p>	<p>2+4</p>	<p>28.05.2007</p>	<p>28.11.2008</p>
	<p>MKC EN 13250/ A1:2006</p>	<p>Геотекстили и геотекстилни производи - Потребни карактеристики за нивна употреба во изградбата на железници Geotextiles and geotextile-related products - Characteristics required for use in the construction of railways</p>	<p>EN 13250:2000/ A1:2005</p>	<p>2+4</p>	<p>28.05.2007</p>	<p>28.11.2008</p>

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Втор чекор

Каде се наоѓаат информациите за

ЗНАКОТ „СЕ“ ?

Во „ЗА“ ANEX-от на стандардот

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Содржина на хармонизиран стандард

EN хуз

Содржина:

Предговор

1. Поле на примена

2. Нормативни референци

3. Дефиниции

4. Барања-карактеристики на производот

5. Методи на испитувања

6. Евалуација на сообразност

7. Извештај за производот

8. Означување на производот и пакување

9. Анекси А, В, С, ...

(информативни или нормативни)

Анекс

ZA

(информативни)

Постапка за

AVCP

Потребни услови

за избор на

системот

1, 1+, 2+, 3, 4

Изјава за

сообразност и

СЕ ознака

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Содржина на хармонизиран стандард

СЕКОЈ УСОГЛАСЕН ЕВРОПСКИ СТАНДАРД ДАВА
ИНФОРМАЦИЈА ЗА ПОВРЗАНОСТА СО ОДРЕДЕНА ДИРЕКТИВА

(Додаток ZA)

ZA.1 Подрачје на примена

ZA.2 Постаката за утврдување на сообразност

ZA.3 Означување со ознаката и поставување на етикета

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Кога производот не е опфатен со хармонизиран стандард

ПРАВНА ТЕРМИНОЛОГИЈА

Европскиот документ за оцена EAD

(**European Assessment Dokument**) е документ кој го издал организацијата на TAB со цел издавање на техничка оцена (ETA);

Европската техничка оцена

(**European Technical Assessment – ETA**)

е документ за оцена на својствата на градежниот производ, во врска со неговите суштински карактеристики, а во согласност со соодветниот Европски документ за оцена;

Тело за техничка оцена (**Technical Assessment Body_TAB**)

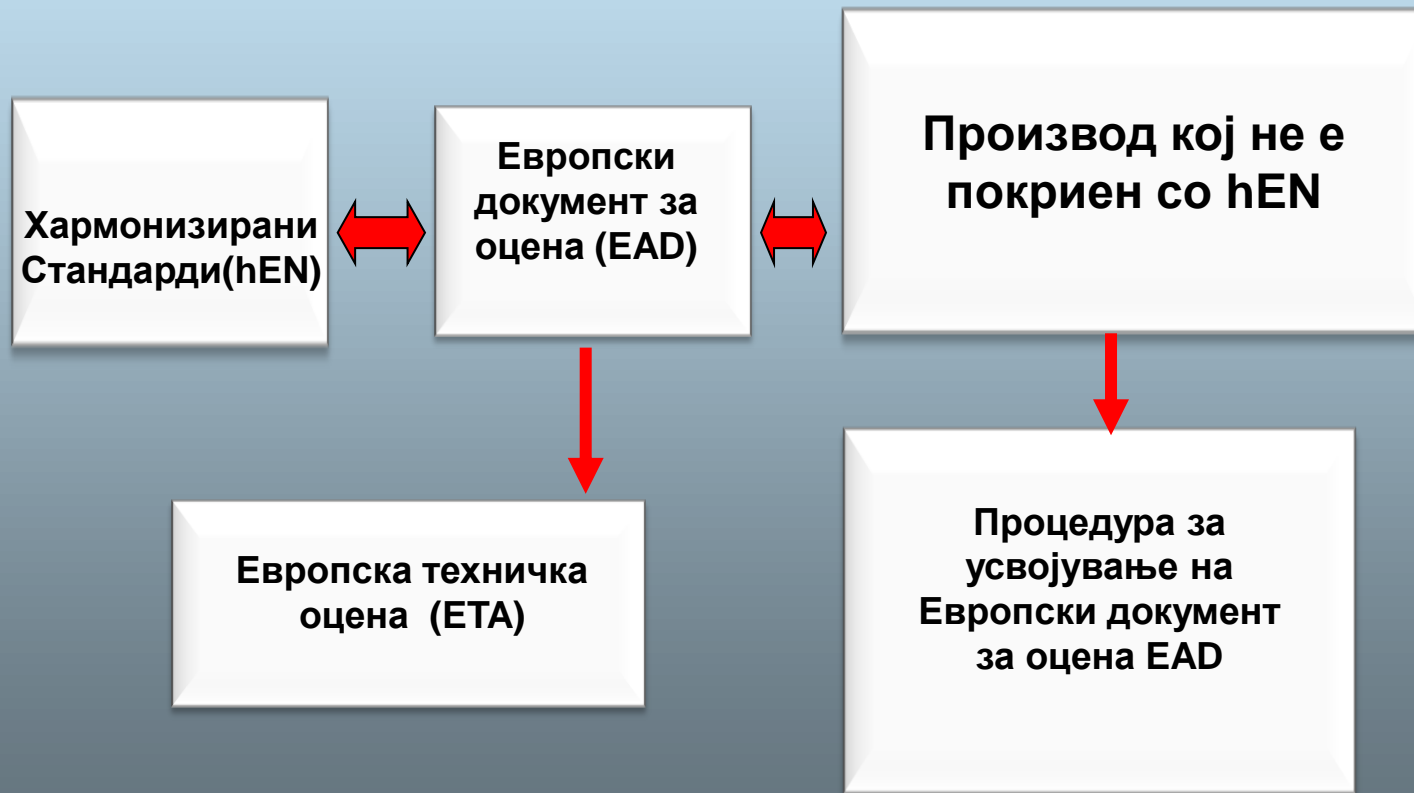
е независно именувано тело, именувано од Министерството за економија, кое врши оцена и издава Европска техничка оцена за еден производ или за група производи;

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Кога производот не е опфатен со хармонизиран стандард

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Кога производот не е опфатен со хармонизиран
стандард

Посета на страницката:

1. http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/index.cfm?fuseaction=directive.notifiedbody&dir_id=33 Пријавени и именувани тела за техничка оцена TAB во NANDO (New Approach Notified and Designated Organisations information system)
2. <http://www.eota.eu/en-GB/content/home/2/185/>
EOTA – European Organization for Technical Assessments

Notified bodies
Nando

- Country
- Legislation
- Body
- Construction products
- Free search
- Mutual Recognition Agreements
- Notifying Authority - Notification procedures
- Accreditation Body
- Glossary

- Single Market and Standards - links
- News
- Events
- Tools and Databases
- Contracts and grants
- Public consultations

[Standards](#) [EADs](#) [ETAGs - Art 66\(3\)](#)

Bodies Found : 661

Search criteria :
 Legislation : Regulation (EU) No 305/2011 - Construction products

Decisions : ▾

Product family : ▾

Withdrawn/Expired/Suspended Notifications/NBs are not displayed in this list, you can find them in the Body module under the hyperlink "[Withdrawn/Expired/Suspended Notifications/NBs](#)"

Body type	Name ▲	Country ▲
▶ TAB	BM TRADA CERTIFICATION LIMITED	United Kingdom
▶ TAB	BRE Global Limited incorporating BRE Testing	United Kingdom
▶ TAB	BRITISH BOARD OF AGRÉMENT (BBA)	United Kingdom
▶ TAB	CENTRUM STAVEBNIHO INZENYRSTVI, A.S.	Czech Republic
▶ TAB	CSTB CENTRE SCIENTIFIQUE ET TECHNIQUE DU BATIMENT	France
▶ TAB	Centre d'études et d'expertise sur les risques, l'environnement, la mobilité et l'aménagement	France
▶ TAB	DEUTSCHES INSTITUT FÜR BAUTECHNIK	Germany
▶ TAB	EMPA - Zulassungsstelle fuer Bauprodukte	Switzerland (MRA)
▶ TAB	ETA-DANMARK A/S	Denmark

Home | **Single Market and Standards** | Industry | Entrepreneurship and SMEs | Access to finance for SMEs | Sectors

Notified bodies
Nando

Country

Legislation

Body

Construction products

Free search

Mutual Recognition Agreements

Notifying Authority - Notification procedures

Accreditation Body

Glossary

Single Market and Standards - links

EADs

Found : 9

Search criteria :

Legislation : Regulation (EU) No 305/2011 - Construction products

Code	Description ▲
▶ EAD 070001-00-0504	EAD 070001-00-0504 - Gypsum plasterboards for load bearing applications
▶ EAD 090001-00-0404	EAD 090001-00-0404 - Pre-fabricated compressed mineral wool boards with organic or inorganic finish and with specified fastening system
▶ EAD 130005-00-0304	EAD 130005-00-0304 - Solid wood slab element to be used as a structural element in buildings
▶ EAD 130010-00-0304	EAD 130010-00-0304 - Glued laminated timber made of hardwood - structural laminated veneer lumber made of beech
▶ EAD 130012-00-0304	EAD 130012-00-0304 - Strength graded structural timber - square edged logs with wane - chestnut
▶ EAD 130033-00-0603	EAD 130033-00-0603 - Nails and screws for use in nailing plates in timber structures
▶ EAD 200005-00-0103	EAD 200005-00-0103 - Structural steel piles with hollow sections and rigid splices
▶ EAD 280001-00-0704	EAD 280001-00-0704 - Preassembled line unit for drainage or infiltration

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кога знакот „СЕ“ е обврзувачки

Кога не сте обврзани да го ставите
ЗНАКОТ „СЕ“ ? (контакт точка)

Исклучоци се:

- кога производот е поединечно произведен,
- произведен по нарачка за одредена употреба или
- ако во постапка на производството на производот мораат да се одржат традиционални процеси со кои се гарантира зачувување на службено заштитени дела (наследство/ историски дела итн.).

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

Означувањето со СЕ ознака не се состои само од втиснување на ознаката на производот –

производителите мораат да извршат многу задачи како би ја завршиле постапката на втиснување на СЕ ознаката

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

Потребни документи:

Хармонизиран стандард

Понекогаш хармонизираниот стандард упатува на друг стандард
(начини на испитување, табеларни вредности итн.)

кои би можеле да бидат важни

ИЛИ

Европскиот документ за оцена (EAD)

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

---

1. Постапката на производство

Одговорни сте за оценување на својствата на производот и воспоставување контрола на фабричкото производство.

(како дел на внатрешните постапки за надзор на квалитетот, во соработка со надворешни лаборатории или вршители на услуги)

Врз основа на резултатот од оценувањето и контролата на фабричкото производство можете да проверите дали својствата со време се менувале.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

Правна терминологија

1. **Оцена и потврда на постојаноста на својствата**

Assesment and Verification of Constancy of Performance_AVCP

2. **Именуваните тела** (трета страна која врши проврка и издава потврда за AVCP)

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.1 Суштинските карактеристики

Оценувањето на производот се врши со одредени вредности од пописот на карактеристики кои се нарекуваат **суштинските карактеристики**.

Целосниот попис (список, листа) ќе го најдете во прилогот за **хармонизираните стандарди и европските докоменти за оцена (EAD)**.

Пописот (списокот, листата) може да биде различен за секоја **употребна намена(intended use)**, а во случај на производ со повеќе наменети употреби со пописот (списокот, листата) би требало да бидат опфатени карактеристики поврзани со секоја од нив.

На пописот (списокот, листата) исто така се наоѓа и системот на AVCP за секоја битна карактеристика

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.2 Системи за оцена и потврда на постојаноста на својствата (системи на AVCP)

Кога имате попис (список, листа) на суштинските карактеристики кои се важни за вашиот производ, морате да проверите кои постапки морате да ги извршите за објава на својствата на секоја суштинска карактеристика, како што се методите на испитување, табеларните вредности итн. Тие постапки морате да ги употребувате за испитување на примерокот.

Морате исто така да ја утврдите својата детална контрола врз фабричкото производство.

Во согласност со системот на AVCP кој се применува на секоја суштинска карактеристика, во некои случаи именуваното тело ќе мора да изврши дополнителни задачи. Во следната табела ќе видите кои задачи ќе морате да ги извршите вие и именуваното тела во зависност од системот на AVCP.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

Table ZA.2 — Systems of AVCP

Products	Intended uses	Levels or classes of performance	AVCP systems
Bituminous mixtures	For road construction and surface treatment of roads	–	2+
Bituminous mixtures	For uses subject to reaction to fire regulations	A1 _{fl} ⁽¹⁾ , A2 _{fl} ⁽¹⁾ , B _{fl} ⁽¹⁾ , C _{fl} ⁽¹⁾	1
		A1 _{fl} ⁽²⁾ , A2 _{fl} ⁽²⁾ , B _{fl} ⁽²⁾ , C _{fl} ⁽²⁾ , D _{fl} , E _{fl}	3
		(A1 _{fl} to E _{fl}) ⁽³⁾ , F _{fl}	4

System 1: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.2.

System 2+: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.3 including certification of the factory production control by a notified production control certification body on the basis of initial inspection of the manufacturing plant and of factory production control as well as of continuous surveillance, assessment and evaluation of factory production control.

System 3: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.4.

System 4: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.5.

(1) Products/materials for which a clearly identifiable stage in the production process results in an improvement of the reaction to fire classification (e.g. an addition of fire retardants or a limiting of organic material).

(2) Products/materials not covered by footnote 1.

(3) Products/materials that do not require to be tested for reaction to fire (e.g. Products/materials of Classes A1 according to Commission Decision 96/603/EC).

Хармонизиран стандард

(EN 13924-2 Bitumen and bituminous binders-

Битумен и битуменски врзива Битумен и битуменски врзива - Спецификации за посебни патни битумени (за градба на патишта)

ZA.1 Scope and relevant characteristics

This European Standard has been prepared under Mandate M/124 "Road Construction Products" given to CEN by the European Commission and the European Free Trade Association.

If this European Standard is cited in the Official Journal of the European Union (OJEU), the clauses of this standard, shown in this annex, are considered to meet the provisions of the relevant mandate, under Regulation (EU) 305/2011.

This annex deals with the CE marking of multigrade paving grade bitumens intended for the uses indicated in Table ZA.1 and shows the relevant clauses applicable.

This annex has the same scope as Clause 1 of this standard related to the aspects covered by the mandate and is defined by Table ZA.1.

Table ZA.1 — Relevant clauses for multigrade paving grade bitumens from Table 1 and Table 2

Product(s): Multigrade paving grade bitumens Intended use(s): For construction and maintenance of roads, airfields and other paved areas			
Essential Characteristic	Clause(s) in this and other European Standard(s) related to essential characteristics	Regulatory classes	Notes
Consistency at intermediate service temperature	5.2.2	None	Class
Consistency at elevated service temperature	5.2.3	None	Class (declared range)
Temperature dependence of consistency	5.2.4	None	Class
Brittleness at low service temperature	5.2.5	None	Class
Durability of the consistency at intermediate and elevated service temperatures	5.2.6	None	Class
Dangerous regulated substances	5.3	None	

Хармонизиран стандард

(EN 13924-2 Bitumen and bituminous binders-

Битумен и битуменски врзива Битумен и битуменски врзива - Спецификации за посебни патни битумени (за градба на патишта)

Дел 2 :Повеќетипни патни битумени

ZA.2 Procedure for AVCP of multigrade paving grade bitumens

ZA.2.1 System of attestation of conformity

The AVCP systems of multigrade paving grade bitumens indicated in Table ZA.1 established by EC Decision 98/601/EC of 13 October 1998 under OJ L287 and amended by decision 2001/596/EC of 8 January 2001 published 2 August 2001 under OJ L209 are shown in Table ZA.2 for the indicated intended use and relevant levels or classes of performance.

Table ZA.2 — System of AVCP

Product	Intended use	Level(s) or class(es) of performance	AVCP system
Bitumen	For road construction and surface treatment of roads	None	2+

System 2+: See EC Regulation 305/2011 (CPR) Annex V, 1.3 including certification of the factory production control by a notified production control certification body on the basis of initial inspection of the manufacturing plant and of factory production control as well as of continuous surveillance, assessment and evaluation of factory production control.

NOTE The product and intended use defined in Table ZA.2 are as cited in the Commission Decision. The Multigrade paving grade bitumen are considered as part of the general product family 'Bitumen'.

The AVCP of the multigrade paving grade bitumens in Table ZA.1 shall be according to the AVCP procedures indicated in Table ZA.3 resulting from application of the clauses of this or other European Standard indicated therein. The content of tasks of the notified body shall be limited to those essential characteristics as provided for, if any, in Annex III of the relevant mandate and to those that the manufacturer intends to declare.

Table ZA.3 — Assignment of AVCP tasks for multigrade paving grade bitumens under system 2+

Tasks		Content of the task	AVCP clauses to apply
Tasks for the manufacturer	Factory Production Control (FPC)	Parameters related to essential characteristics of Table ZA.1 relevant for the intended use which are declared	6.3
	Determination of product type on the basis of type testing (including sampling), type calculation, tabulated values or descriptive documentation of the product	All the relevant characteristics of Table ZA.1	6.2
	Further testing of samples taken at factory according to the prescribed test plan	Essential characteristics of Table ZA.1 relevant for the intended use which are declared	6.2
Tasks for the notified production control certification body	Initial inspection of factory and of FPC	Parameters related to all essential characteristics of Table ZA.1 relevant for the intended use which are declared, namely: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Consistency at intermediate service temperature,</i> - <i>Consistency at elevated service temperature,</i> - <i>Temperature dependence of consistency</i> - <i>Brittleness at low service temperature</i> - <i>Durability of the consistency at intermediate and elevated service temperatures</i> Documentation of the FPC	6.3
	Continuous surveillance, assessment and evaluation of FPC	Parameters related to all essential characteristics of Table ZA.1 relevant for the intended use which are declared, namely: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Consistency at intermediate service temperature,</i> - <i>Consistency at elevated service temperature,</i> - <i>Temperature dependence of consistency</i> - <i>Brittleness at low service temperature</i> - <i>Durability of the consistency at intermediate and elevated service temperatures</i> Documentation of the FPC	6.3

Table ZA.2 — Systems of AVCP

Products	Intended uses	Levels or classes of performance	AVCP systems
Bituminous mixtures	For road construction and surface treatment of roads	—	2+
Bituminous mixtures	For uses subject to reaction to fire regulations	A1 _{fl} ⁽¹⁾ , A2 _{fl} ⁽¹⁾ , B _{fl} ⁽¹⁾ , C _{fl} ⁽¹⁾	1
		A1 _{fl} ⁽²⁾ , A2 _{fl} ⁽²⁾ , B _{fl} ⁽²⁾ , C _{fl} ⁽²⁾ , D _{fl} , E _{fl}	3
		(A1 _{fl} to E _{fl}) ⁽³⁾ , F _{fl}	4

System 1: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.2.

System 2+: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.3 including certification of the factory production control by a notified production control certification body on the basis of initial inspection of the manufacturing plant and of factory production control as well as of continuous surveillance, assessment and evaluation of factory production control.

System 3: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.4.

System 4: See Regulation (EU) No. 305/2011 (CPR) Annex V, 1.5.

(1) Products/materials for which a clearly identifiable stage in the production process results in an improvement of the reaction to fire classification (e.g. an addition of fire retardants or a limiting of organic material).

(2) Products/materials not covered by footnote 1.

(3) Products/materials that do not require to be tested for reaction to fire (e.g. Products/materials of Classes A1 according to Commission Decision 96/603/EC).

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

СИСТЕМ AVCP	1+	1	2+	3	4
Фабричка контрола на производството (FPC)					
Испитување на примерок врз основа на програма за контролни испитувања					
Определување на тип на произ. (Оценување на својствата)					
Почетна контрола на производниот погон и системот на (FPC)					
Континуиран надзор, оценка и евалуација на (FPC)					
Надвореш. контрола/испитување на случајни примероци пред да се пуштат на пазарот					

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.3 Без утврдени својства

Државите членки имаат воспоставени различни барања за суштинските карактеристики на производот кои се употребуваат во секоја замја.

Повеќе информации ќе најдете на пописот (список, листа) на производи со контактни точки за производите во државите-членки во кои вашиот производ ќе се продава. Тие информации би требало да ги земете во предвид кога одлучувате кои карактеристики ќе ги објавите.

Во двата случаи кога сте одлучиле дека несакате да објавите одредени карактеристики, напишете „без утврдено својство“ со употреба на „NPD“ картица.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.4 Дополнителни барања

Кај употребата на насоката на ЕОТА

Првиот чекор кај употребата на оваа насока е обраќање до тело за техничка оцена кое ги извршува задачите согласно европскиот документ за оцена. Телото за техничка оцена ќе ви издаде документ под наслов европска техничка оцена (ЕТА) кој ќе ви биде потребе во следните чекори.

ЗАКОН ЗА ГРАДЕЖНИ ПРОИЗВОДИ – CPR 305/2011

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.4 Дополнителни барања

Кај употребата на насоката на EOTA

Задачи на TAB:

- Подготвува Европскиот документ за оцена EAD (European Assessment Dokument) врз основа на барање на производителот,
- Врз основа на EAD оценува и издава Европската техничка оцена (European Technical Assessment - ETA) во облас на производи за кој е именмуван
- Треба да е пријавено тело во EOTA,
Базата со листа на назначени TAB – **NANDO Information System**

<http://www.eota.eu/>

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.5 Поедноставени постапки

За некои од суштинските карактеристики нема да биде потребно оценување бидејќи е генеричката вредност или изјавата прифатена на европско ниво.

Во тој случај

Европската комисија објавува правен акт во кој се содржани тие информации. Меѓутоа, таа можност можете да ја искористите ако изработите документ во кој е објаснето дека тој правен акт се применува врз вашиот производ. Тој документ службено се нарекува **„соодветна техничка документација“**.

Ако битната карактеристика е во рамки на системот AVCP 1 или 1+, именуваното тело мора тој документ да го провери.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

Регистар на тела за извршување на
задачите на трета страна

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/index.cfm?fuseaction=na.main>

- Single Market and Standards**
- Industry
- Entrepreneurship and SMEs
- Access to finance for SMEs
- Sectors

- Notified bodies**
- Nando
- Country
- Legislation
- Body
- Construction products
- Free search
- Mutual Recognition Agreements
- Notifying Authority - Notification procedures**
- Accreditation Body
- Glossary

Notifying Authority

Found : 183

Legislation :

ALL

- ▶ Australia [Department of Health and Ageing \(MRA\)](#)
- ▶ Australia [Joint Accreditation System of Australia and New Zealand \(JASANZ\) \(MRA\)](#)
- ▶ Australia [National Association of Testing Authorities \(NATA\) \(MRA\)](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie - Abteilung IV/W1](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Gesundheit - Abteilung II/B/14](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Gesundheit - Department Pharmaceuticals and Medical Devices - III/3](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Inneres - Ministry of Interior Department III/3 - Sicherheitsverwaltung](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie - Abteilung I/K2](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie - Abteilung IV/SCH2](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie - Abteilung IV/SCH3](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie - Sektion III - Bereich Telekom-Post](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft - Abteilung I/11](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft - Abteilung I/5](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft - Abteilung I/8](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft - Abteilung I/9](#)
- ▶ Austria [Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft - Abteilung III/9](#)

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.6 Основна документација

По оценувањето на суштинските карактеристики потребно е да ги имате следниве документи:

- Почетно испитување на производот вклучувајќи листа на суштинските карактеристики и резултатите на оценувањето (испитување, табеларни вредности итн.) превземени од hEN,
- Европска техничка оцена (само за насоката EOTA, со која се заменуваат останатите почетни испитувања),
- Документирана постапка за контрола на фабричкото производство,
- Сертификат или сертификати од именуваните тела

Сите документи треба да се архивирани, поради контрола на надзорот на пазарот

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

1. Постапка на производство

1.7 Единствена идентификациска ознака

По завршувањето на оценувањето ќе морате на својот производ да му доделите ознака.

Таа ознака се нарекува единствена идентификациска ознака на тип на производ и е поврзана со видот на производот кој го произведувате и со својствата на неговите суштински карактеристики.

Било кој производ – 123.ABC-2014.07.17

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

2. Кога морате да започнете со ново оценување?

2.1 Секогаш кога ќе произведете нов производ

или

**2.2 Ако воведете промени на производот или
во производството**

и со контролата на фабричкото производство се утврдат такви промени, ќе морате да проверите дали се промениле и својствата на производот за сите суштински карактеристики кои ги објавувате. Во случај на промени, ќе морате одново да го прилагодувате производството како би се вратиле на објавените својства или можете повторно да ги извршите сите задачи на AVCP.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

---

3. Кој документи ги доставувате?

- 3.1 Изјава за својствата (DoP) на производот,
- 3.2 СЕ знак и пропратни информации за производот,
- 3.3 Упатства и насоки за безбедност,
- 4.4 Податоци за REACH

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

---

3. Кој документи ги доставувате?

3.1 Изјава за својствата (DoP) на производот

Ги содржи потполните информации за произведувачот, производот и неговите својства и е најважниот документ заедно со СЕ знакот.

Со тоа би требало да гарантирате дека информациите за својствата се јасни и недвосмислени за секој примател на производот.

Кога ќе ја имате конечната верзија на документот мора да зачувате (архивирате) еден примерок заедно со целата основна документација. Задолжени сте да ги чувате во архива најмалку десет години по последната продажба на секој вид производ

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“ Која е задачата на производителот?

3. Кој документи ги доставувате?

3.1 Изјава за својствата (DoP) на производот

DECLARATION OF PERFORMANCE			
Unique identification code of the product-type			
No 12345 - ABCDE - ##			
Intended use/es			
Intended to be used...			
Manufacturer			
AnyCo Ltd, PO Box 21, B-1050, City, Country			
Notified Body			
Notified Body ##			
Declared performances:			
Essential characteristics	Performance	AVCP	hEN
essential characteristic 1:	## units / class / description	##	EN ##
essential characteristic 2:	## units / class / description	##	EN ##
.....	.....		
essential characteristic n:	## units / class / description	##	EN ##
durability			
ess. char. 1:	## units / class / description	##	EN ##
Appropriate and/or Specific Technical Documentation			
Document no...			
The performance of the product identified above is in conformity with the set of declared performance/s.			
This declaration of performance is issued, in accordance with Regulation (EU) No 305/2011, under the sole responsibility of the manufacturer identified above.			
Signed for and on behalf of the manufacturer by:			
Mr / Ms...			
At city on ## 			
www.anyco-ltd.eu/dop			

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

---

3. Кој документи ги доставувате?

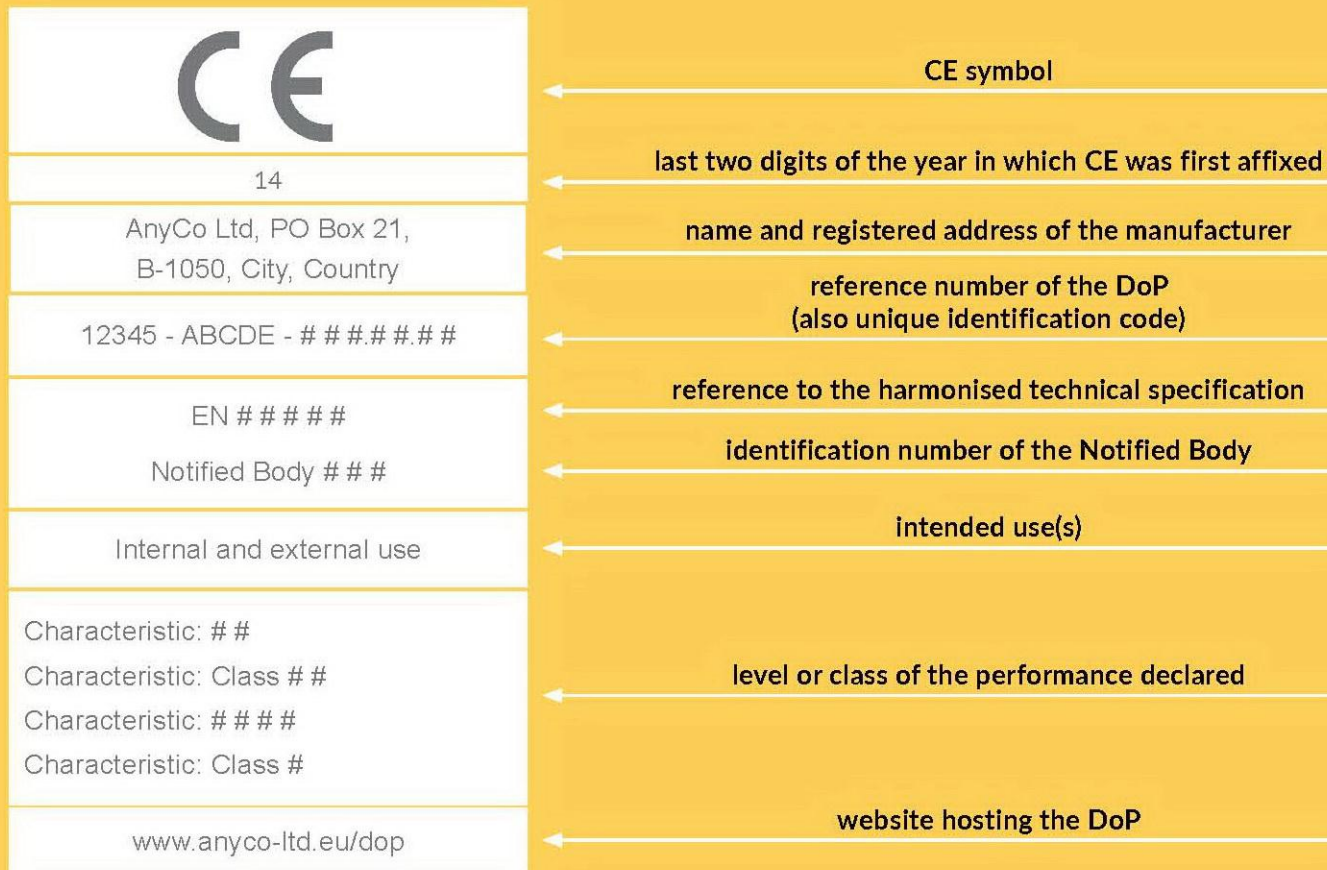
3.2 „СЕ“ знак и пропратни информации за производот

Важните одлуки кои треба да се донесат за СЕ знакот се: величината на ознаката, материјалот и местото на кое се втиснува. Мора да се втисне на производот на видлив, читок и неизбришлив начин. Меѓутоа, ако тоа не е можно или не е гарантирано заради самиот карактер на производот, ознаката ќе може да биде втисната на амбалажата, ако постои, или на пропратните документи. Пред да одберете една можност би требало да ја земете во предвид дали може ознаката да се тргне од производот, можност за оштетување на амбалажата или можност да не допре до крајниот купувач итн.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

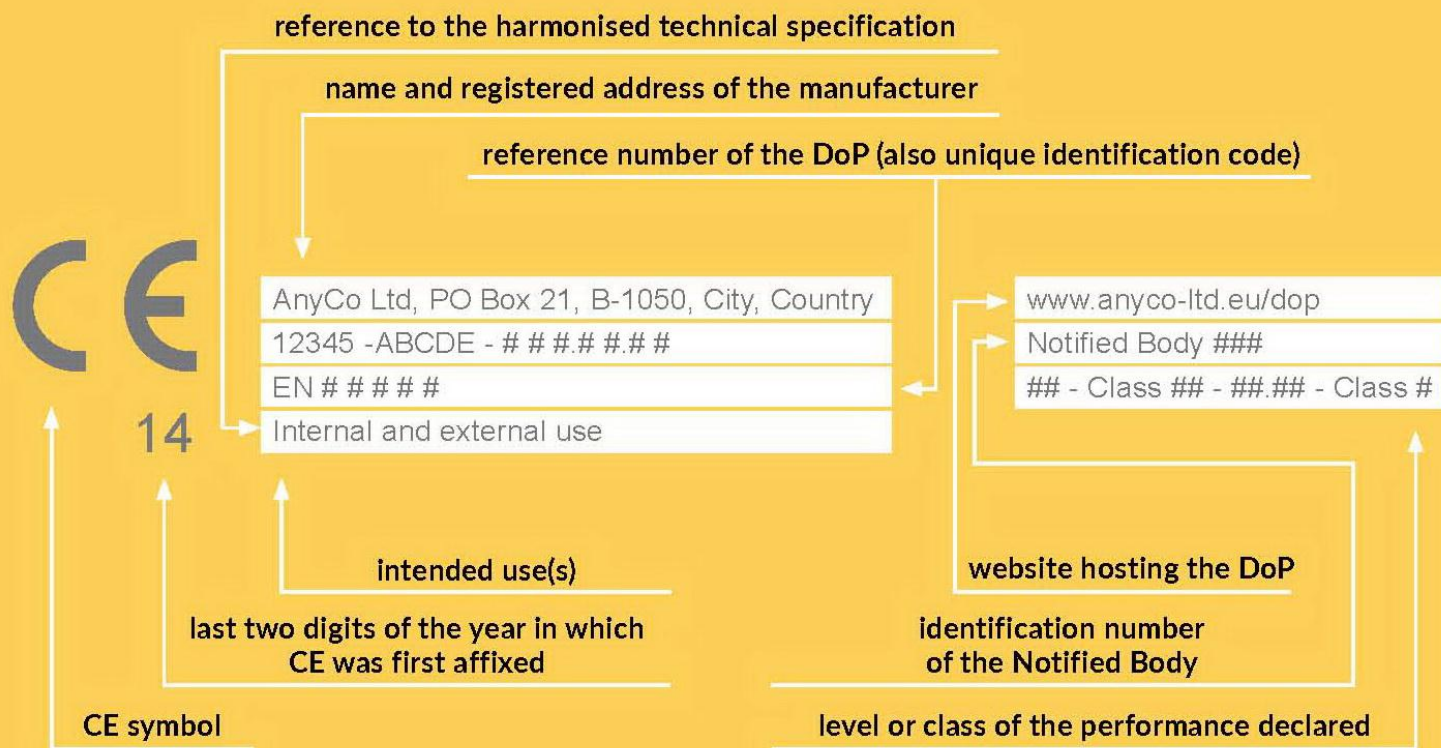
Која е задачата на производителот?

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“ Која е задачата на производителот?

---

3. Кој документи ги доставувате?

3.2 „СЕ“ знак и пропратни информации за производот

ПРИМЕРИ

Панелите обично се означуваат со „СЕ“ знак едне по еден на тој начин што информациите се печатат со боја во еден ред на работ на производот. По вградувањето на производот информациите повеќе не се гледаат.

Коцките за поплочување обично се означуваат со втиснување на „СЕ“ знак на пакувањето заради ниската цена на секоја единица и затоа што цената би се зголемила во случај на втиснување на СЕ ознаката на секоја единица.

Агрегатите во растурена состојба обично се означуваат со СЕ знак во пропратната документација, обично заедно со документацијата која ја доставил производителот.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

---

3. Кој документи ги доставувате?

3.3 Упатства и насоки за безбедност

Како производители морате да составите упатства и безбедносни известувања потребни за употреба на вашиот производ. Тие документи мораат да го следат производот до примателот.

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Која е задачата на производителот?

---

3. Кој документи ги доставувате?

3.4 Податоци за REACH

Врз градежните производи се применува Уредбата REACH XVI која се применува врз хемикалиите кои се употребуваат во ЕУ. Затоа ќе мора да ги исполните сите барања утврдени со таа Уредба.

REACH Regulation (Registration, Evaluation, Restriction, and Authorisation of Chemicals - Regulation (EC) No 1907/2006)

European Directive 2003/53/EC измена на Directive 76/769/EEC

“Restrictions on the marketing and use of certain dangerous substances and preparations (nonylphenol, nonylphenol ethoxylate and cement)”

III Дел

ЧЕКОР ПО ЧЕКОР ДО ЗНАКОТ „СЕ“

Кој документи се доставуваат?

Податоци за REACH

Законот за хемикалии и листа на забрани и ограничувања на употреба на хемикалии (Службен весник на РМ бр. 57/2011) со важност од 01.01.2013

Потребата за редуција во вода растворлив Cr (IV) на 2 ppm произлезе заради спречување на алергиски реакции на кожата.

- 47 Цемент
- 1. Забрането е користење или ставање во промет на цемент и смеси коишто го содржат, ако после хидратацијата (навлажнување) содржат повеќе од 2mg/kg (0,0002%) растворен хром (VI) пресметан на вкупната маса на суровиот цемент, од 1. јануари 2013 година.
- 2. Ако на цементот му се додадени редуциони средства, снабдувачот треба да обезбеди на амбалажата на таквиот цемент или на амбалажата на смесите коишто го содржат, покрај обележувањето во согласност со прописите за класификација, пакување и обележување на супстанции и смеси, да бидат јасно и неизбриливо истакнати податоците за датумот на пакување, условите за складирање, како и податокот за временскиот период во кој редуционото средство е активно во одржувањето на концентрацијата на хром (VI) под граничната вредност наведена во точката 1.
- 3. Забраните од точките 1. и 2. не се применуваат про ставање во промет и користење на цементот во контролирани затворени системи коишто се целосно автоамтизирани, без можности цементот или смесите коишто содржат цемент да дојдат во допир со кожата.

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

СТАНДАРДИ

<http://isrm.gov.mk>

<http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/>
http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards/construction-products/index_en.htm

ЕОТА

<http://www.eota.eu/>

NANDO

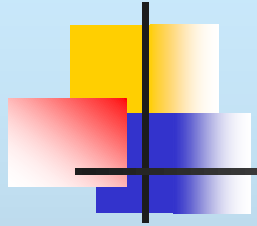
<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/>

ИМЕНУВАНИ ТЕЛА

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/index.cfm?fuseaction=na.main>

ТАВ

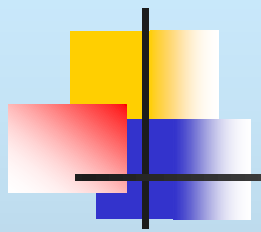
http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/index.cfm?fuseaction=directive.notifiedbody&dir_id=33

ВИ БЛАГОДАРАМ НА ВНИМЕАНИЕТО!

М-р Соња Черепналковска,
serpnalkovska.sonja@isrm.gov.mk

Скопје, 4 ноември 2015 година

ВРЕМЕ ЗА ПРАШАЊА ?

